UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

VIII. Quod orbem propemodum universum subegerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Visual Library

κροῦ φασιν αὐτὸν οὐκ αἴσιον, αἰσχρὸν δὲ καὶ ἐπονείδιστον ὑπὸ γυναικὸς θάνατον ὑποστῆναι. Μακεδόνων Ἀλέξανδρον ἑλλήνων ᾄδουσι παῖδες, μυρία παντοίων ἐθνῶν γένη καταστρέψασθαι. θᾶττον δ᾽ ἢ συντελέσαι εἰς ἄνδρας, ὠκύμορον ἀποβιῶναι, κώμοις ἀποληφθέντα καὶ μέθαις. δύο μὲν ἔτεσι πρὸς τοῖς τριάκοντα τὴν πᾶσαν ζωὴν ἐνιαυτοῖς ἐπλήρου. τούτων δὲ τὴν τρίτην αὐτὸ πλέον ὁ τῆς βασιλείας περιώριζε χρόνος. ἐχώρει δὲ δι᾽ αἱμάτων, ἀνὴρ σκηπτοῦ δίκην ἀφειδῶς ἔθνη καὶ πόλεις ὅλας ἡβηδὸν ἐξανδραποδιζόμενος. ἄρτι δὲ μικρὸν αὐθούσης αὐτῷ τῆς ὥρας καὶ τὰ παιδικὰ πενθοῦντι, δεινῶς τὸ χρεὼν ἐπιστάν, ἄτεκνον. ἄρριζον ἀνέστιον· ἐπ᾽ ἀλλοδαπῆς καὶ πολεμίας αὐτόν, ὡς ἂν μὴ εἰς μακρὸν λυμαίνοιτο τὸ θνητῶν γένος, ἠφάνιζεν. αὐτίκα δ᾽ ἡ βασιλεία κατετέμνετο. τῶν θεραπόντων ἑκάστου, μοῖράν τινα περισπῶντος καὶ διαρπάζοντος ἑαυτῷ. ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἐπὶ τοιούτοις ἀνυμνεῖται χοροῖς.

A pem potius atque ignominioſum ſortitus eſſe dicitur; utpote à muliere interfectus. Alexandrum Macedonum Regem innumerabiles gentes domuiſſe prædicant Græci: ſed priuſquam ad virilem ætatem perveniſſet, comeſſationibus & temulentia confectum, immatura morte periiſſe. Et hic quidem duorum ac triginta annorum ſpatio totius vitæ curſum abſolvit; quorum non plus quam tertiam partem tempus Regni illius ſibi vindicat. Graſſatus autem B eſt per cædes inſtar fulminis, gentes atque urbes integras abſque ullo ætatis diſcrimine crudeliter ſervituti ſubjiciens. Sed cùm vixdum in ipſo ætatis flore ageret, & amaſium ſuum lugeret, mors repentè ſuperveniens, illum improlem; nulla ſtirpe, nulla fundatum domo; in externo & hoſtico agro, ne humanum genus diutius vaſtaret, extinxit. Mox Regnum ejus varia in membra divulſum eſt, ſingulis ejus miniſtris partem ſibi rapere atque auferre contendentibus. Verùm hic quidem ob hujuſmodi mala laudibus effertur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η´.

Ὅτι τῆς οἰκουμένης πάσης σχεδὸν ἐκράτησεν.

Ὁ δ᾽ ἡμέτερος βασιλεὺς ἐξ ἐκείνου μὲν ἤρχετο, ἐξ οὗπερ ὁ Μακεδὼν ἐτελεύτα. ἐδιπλασίαζε δὲ τῷ χρόνῳ τὴν ἐκείνου ζωήν. τριπλάσιον δ᾽ ἐποιεῖτο τῆς βασιλείας τὸ μῆκος. ἡμέροις γέ τοι καὶ σώφροσι θεοσεβείας παραγγέλμασι τὸν αὐτοῦ φραξάμενος στρατόν, ἐπῆλθε μὲν τὴν Βρεττανῶν καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ οἰκοῦντας ὠκεανῷ τῷ κατὰ δύοντα ἥλιον περιοριζομένῳ. τό, τε Σκυθικὸν ὑπηγάγετο πᾶν, ὑπ᾽ αὐτῇ ἄρκτῳ μυρίοις βαρβάρων ἐξαλλάττουσι γένεσι τεμνόμενον. ἤδη δὲ καὶ μεσημβρίας ἐπ᾽ ἔσχατα τὴν ἀρχὴν ἐκτείνας, εἰς αὐτοὺς Βλέμμυάς τε καὶ Αἰθίοπας. οὐδὲ τῶν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἀλλοτρίαν ἐποιεῖτο τὴν κτῆσιν· ἐπ᾽ αὐτὰ δὲ τὰ τῆς οἰκουμένης ὅλης τέρματα Ἰνδῶν μέχρι τῶν ἐξωτάτω, τῶν περικύκλῳ περιοίκων τοῦ παντὸς τῆς γῆς τῷ βίῳ στοιχείου, φωτὸς εὐσεβείας ἀκτῖσιν ἐκλάμπων, εἶχεν ὑπηκόους ἅπαντας τοπάρχας. ἐθνάρχας. Σατράπας καὶ Βαρβάρων ἐθνῶν, ἐθελοντὶ ἀσπαζομένους καὶ χαίροντας, τοῖς τε παρ᾽ αὐτῶν δώροις διαπρεσβευομένους, καὶ τὴν πρὸς

C

Caput VIII.

Quòd orbem propemodum univerſum ſubegerit.

Noſter, verò Imperator ex eo ætatis anno regnare orſus eſt, quo Macedo ille deceſſit. Ac vitæ quidem ſpatium duplo majus habuit quàm ille; Regni verò triplo longius. Ceterùm cùm exercitum ſuum manſuetis ac modeſtis religionis præceptis muniviſſet, in Britanniam quidem & in eos qui in ipſo habitabant Oceano ad Solis Occaſum longè latéque diffuſo, ſigna intulit. Scythiam verò univerſam quæ ſub ipſo Septentrione poſita, in plurimas gentes & D nomine & moribus diſcrepantes dividitur, ſuo adjunxit Imperio. Jam verò cùm ad extremos meridiei fines Imperium propagaſſet, ad ipſos nimirum Blemmyas & Æthiopas: eos quoque qui ad Solis Ortum incolunt, in ſuam ditionem redigendos putavit. Deniq; ad ultimos uſque continentis terminos, hoc eſt, ad extremos Indos & circumſitos undique populos, cunctos mortales qui univerſum terrarum orbem incolunt, ſplendidiſſimis pietatis radiis illuſtrans, Regulos, Præfectos & Satrapas gentium Barbararum, ſibi obnoxios ac ſubditos habuit: qui ſua ſponte & cum gaudio ipſum ſalutabant, & Legatos cum muneribus ad

A eum mittebant, ejuſque notitiam atq; amicitiam plurimi æſtimabant. Adeò ut eum in ſua quiſque provincia partim imaginibus, partim ſtatuis publicè dedicatis honoraret: ſolúſque ex Imperatoribus Conſtantinus, ubique terrarum notiſſimus eſſet ac celeberrimus. Igitur ad has uſque gentes regiis allocutionibus Deum ſuum cum omni libertate prædicavit.

αὐτὸν γνῶσίν τε καὶ φιλίαν περὶ πλείστου ποιουμένους. ὥστε καὶ γραφαῖς εἰκόνων αὐτὸν παρ' αὐτοῖς τιμᾶν, ἀνδριάντων τε ἀναθήμασι, μόνον τε αὐτοκρατόρων παρὰ τοῖς πᾶσι Κωνσταντῖνον γνωρίζεσθαί τε καὶ βοᾶσθαι. ὁ δὲ καὶ μέχρι τῶν τῇδε, βασιλικοῖς προσφωνήμασι τὸν ἑαυτοῦ Θεὸν ἀνεκήρυττε σὺν παρρησίᾳ τῇ πάσῃ.

Caput IX.

Quòd pii Imperatoris filius Imperium filiis reliquit.

B Ceterùm non id verbis quidem præſtitit, re autem ipſa fruſtratus eſt. Sed in omni genere virtutis ſemet exercens, variis pietatis fructibus abundavit; amicos quidem ingentibus beneficiis ſibi devinciens; ſubditos verò clementiæ legibus moderans, & Imperium ſuum placidum cunctis atque optabile exhibens. Donec poſt longa annorum curricula, Deus quem coluerat, variis illum certaminibus defeſſum immortalitatis præmiis remuneratus, ex mortali regno ad immortalem vitam ſanctis animis apud ſe præparatam tranſtulit; C trium liberorum ſobole, qui in Imperio ei ſuccederent, excitata. In hunc igitur modum Imperialis dignitas à patre quidem tranſmiſſa ad ipſum pervenit; jure autem naturæ liberis ac nepotibus ſervata, & in perpetuum deinceps tanquam paterna quædam hæreditas propagata eſt. Ac Deus quidem ipſe qui beatiſſimum illum Principem adhuc nobiſcum in terris agentem divinis honoribus ſublimavit, eundémque morientem eximia quadam prærogativa dignitatis ornavit, ſolus vitæ illius Scriptor fuerit idoneus; quippe qui certamina illius réſque præclare geſtas in cæleſtibus tabulis conſecraverit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ.

Ὅτι υἱὸς βασιλέως εὐσεβοῦς, καὶ υἱοῖς βασιλεῦσι κατέλιπε τὴν ἀρχήν.

Εἶτ' οὐ λόγοις μὲν τοῦτ' ἔπραττεν, ἀφυστέρει δὲ τοῖς ἔργοις· διὰ πάσης δὲ χωρῶν ἀρετῆς, παντοίοις εὐσεβείας καρποῖς ἐνηβρύνετο. μεγαλοψύχοις μὲν εὐεργεσίαις τοὺς γνωρίμους καταδουλούμενος. κρατῶν δὲ νόμοις φιλανθρωπίας, εὔλυπόν τε τὴν ἀρχὴν καὶ πολύευκτον ἅπασι τοῖς ἀρχομένοις κατεργαζόμενος. εἰσότε λοιπὸν μακραῖς περιόδοις ἐτῶν κεκμηκότα αὐτὸν θείοις ἄθλων ἀγῶσι, βραβείοις ἀθανασίας ὃν ἐτίμα Θεὸς ἀναδησάμενος, θνητῆς ἐκ βασιλείας ἐπὶ τὴν παρ' αὐτῷ ψυχαῖς ὁσίαις τεταμιευμένην ἀτελεύτητον ζωὴν μετεστήσατο. τριττὴν παίδων γονὴν τῆς ἀρχῆς διάδοχον ἐγείρας. οὕτω δὴ καὶ ὁ θρόνος τῆς βασιλείας πατρόθεν μὲν εἰς αὐτὸν κατῄει, θεσμῷ δὲ φύσεως, παισὶ καὶ τοῖς τούτων ἐκγόνοις ἐταμιεύετο. εἰς ἀγήρω τε χρόνον οἷά τις πατρῷος ἐμηκύνετο κλῆρος. Θεὸς μὲν οὖν αὐτὸν καὶ σὺν ἡμῖν ἔτι ὄντα τὸν μακάριον θεοπρεπέσιν ὑψώσας τιμαῖς, καὶ τελευτῶντα κοσμήσας ἐξαιρέτοις τοῖς παρ' αὐτοῦ πλεονεκτήμασι, γένοιτ' ἂν αὐτοῦ καὶ γραφεύς. πλαξὶν οὐρανίων στηλῶν τοὺς τῶν αὐτοῦ κατορθωμάτων ἄθλους ἀναθείς.

Caput X.

Quòd hiſtoria hæc neceſſaria, & ad formandos mores utilis ſit.

D Ego verò tametſi tanti quidem viri felicitate dignum quidpiam dicere difficile admodum eſſe intelligam, ſilere autem tutum ac periculo vacuum: neceſſarium nihilominus puto piiſſimi Principis imaginem, exemplo mortalis picturæ, verborum coloribus expreſſam ad ſempiternam poſterorum memoriã conſecrare, ut deſidiæ atque inertiæ cri-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

Περὶ τοῦ καὶ ἀναγκαίαν εἶναι καὶ ψυχωφελῆ τὴν ἱστορίαν ταύτην.

Ἐμοὶ δ' εἰ καὶ τὸ λέγειν ἐπάξιόν τι τῆς τοῦ ἀνδρὸς μακαριότητος ἄπορον τυγχάνει, τό, τε σιωπᾶν ἀσφαλὲς καὶ ἀκίνδυνον, ὅμως ἀναγκαῖον, μιμήσει τῆς θνητῆς σκιαγραφίας, τὴν διὰ λόγων εἰκόνα τοῦ θεοφιλοῦς ἀναθεῖναι μνήμῃ, ὄκνου καὶ ἀργίας ἀφοσιουμένους ἔγκλημα. αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν ἐμαυτόν, εἰ μὴ